

A 15–25 éves fiatalok fesztivállátogatási szokásai

Szerző: Sija Marianna és Schauermann Péter¹

Ha nyár, akkor kikapcsolódás, szórakozás, fesztiválok és bulik. A fiatalok számára a meleg évszak nem csupán a nyári szünet miatt vonzó. A szabadtéri strandok nyitását követően hamar kezdetét veszi a fesztiválszezon is, amely évről évre mind több fiatalot mozgat meg. Bár a hazai és a külföldi nyári programok kínálata eddig is bőséges volt, minden évben akadnak olyan vállalkozó kedvű szervezők, akik valami újjal próbálkoznak. Az, hogy a kezdeményezés sikerrel záruljon, és a következő évben újra halljunk a programról, több tényező függvénye. Mára nyilvánvalóvá vált, hogy aki a Sziget Fesztivál ismertségének elérését tűzi ki célul, nincs könnyű helyzetben; a rendezvény idén is a legismertebb hazai fesztivál, a 2008-as felmérési eredményeink szerint a magyar fiatalok 92,0%-a hallott már róla.

Az NRC Piackutató 2008 júliusában végzett felmérésében a 15–25 éves korosztályt kérdezte nyári rendezvény- és fesztivállátogatási szokásairól. A felmérés az események ismertségén túl rávilágít a részvétel pró és kontra érveire is.

Kulcsszavak: fesztiválok, fesztivállátogatás, nyári rendezvények, szórakozás, kultúra, fiatalok.

Bevezetés

Ha nyár, akkor kikapcsolódás, szórakozás, fesztiválok és bulik. Tombol a fesztiválszezon határon innen és túl. Évről évre egyre több nyári rendezvény közül válogathatunk. Míg a szórakozási lehetőségek és események gyarapodnak, egyesek a fesztiváló fiatalok számának lassú csökkenését jósolják, és múlt divathóbortról beszélnek. Többen úgy gondolják, hogy a mai fiatalok attitűdjének köszönhetően a jövőben azok fogják látogatni a fesztiválokat, akiket ténylegesen érdekelnek a fellépők, s nem csak egy jó bulira vágyanak. A „pörgős” rendezvények iránti érdeklődés csökkenésének másik oka pedig az lehet majd, hogy még mindig sok az új zenekar, azonban a közönségnek ez már nem jelent akkora újdonságot, mint akár egy évtizeddel korábban.² Hogyan látják mindezt a fiatalok? Az NRC Piackutató 2008 júliusában készített felmérése a hazai nyári fesztiválok ismertségét és a fiatalok rendezvénylátogatási szokásait tárja fel. Az 5795 fő online megkérdezésével végzett kutatás adatbázisát az NRC-TNS Interbus személyes kérdőív felmérés adataival súlyozták, így az a legfontosabb demográfiai ismérvek (nem, életkor, iskolai végzettség, településtípus) tekintetében reprezentatív a 15–25 éves magyar lakosságra nézve. A fesztiválok fogalma külön nem került definiálásra a megkérdezés során, azonban a válaszokat némiképp irányíthatta, hogy a kérdőív első kérdéseként tizenhét fesztivál ismertségét vizsgáltuk, meghagyva a további, a megkérdezett által ismert esemény megnevezésének lehetőségét is.

¹ Marketing vezető és kutató munkatársak, NRC Piackutató, www.nrc.hu, e-mail: sija.marianna@nrc.hu, schauermann.peter@nrc.hu.

² Origo/Dömötör Géza: www.origo.hu, 2008.06.12.

1. A kutatás eredményei

1.1. FESZTIVÁLISMERTSÉG

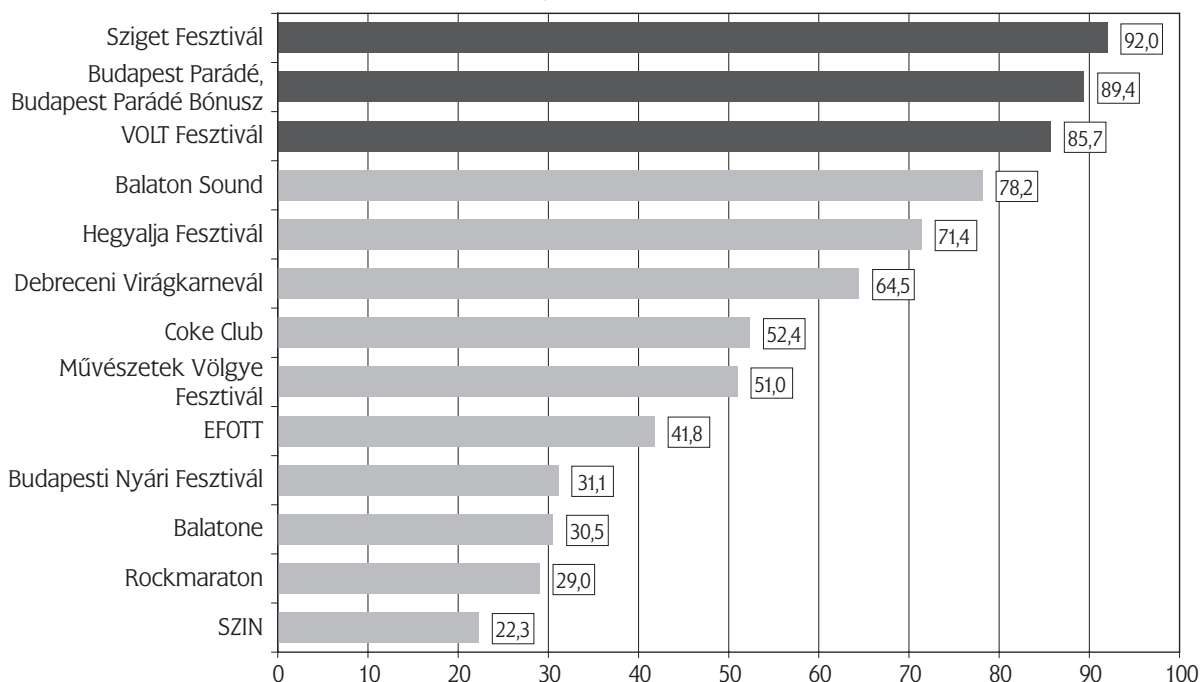
A 15–25 éves korosztály 56,0%-a részt vett már valamilyen közösségi nyári rendezvényen, fesztiválon, karneválon. A fiatalok 22,1%-áról mondhatjuk el, hogy rendszeres fesztiválózó, vagyis minden nyáron jelen van legalább egy rendezvényen, 32,9% azok aránya, akik alkalmanként, de nem minden nyáron iktatják be programjukba ezt a típusú programot. A 15–25 évesek közel harmada nem rendelkezik még tapasztalattal a fesztiválózás terén, de tervezi, hogy a közeljövőben ellátogat majd valamely rendezvényre, és csupán 13,6%-uk zárkózik el ettől teljes mértékben. Bár a nyári rendezvényeket látogatók között mindkét nem szép számmal képviselteti magát, bizonyos jellegzetességek felfedezhetőek; míg a férfiak 25,4%-a minden nyáron részt vesz legalább egy fesztiválon, addig a nők körében ugyanez az arány 18,4%.

A Sziget Fesztivál hírnevével a Budapest Parádé Bónuszon, valamint a VOLT Fesztiválon kívül más rendezvény aligha tudná felvenni a versenyt. Míg a Szigetről a 15–25 évesek 92,0%-a hallott már, addig a Budapest Parádé Bónusz a 89,4%-os ismertségét feltehetően elődje (Budapest Parádé) nagy múltjának köszönheti. A rangsorban 85,7%-kal a VOLT Fesztivál a harmadik, a képzeletbeli dobogóról egy hellyel lemaradó Balaton Sound-ról pedig a fiatalok ugyancsak több mint háromnegyede hallott már. A Hegyalja Fesztivál és a Debreceni Virágkarnevál ismertsége szintén magasnak mondható; előbbi a célcsoport 71,4, utóbbit 64,5%-uk említette (1. ábra).

A fesztiválok ismertségét vizsgálva megfigyelhetőek egyes, a demográfiai eltérésekből adódó sajátosságok. A kulturális rendezvények közül a Debreceni Virágkarnevál és a kapolcsi Művészetek Völgye Fesztivál a legismertebb; előbbiről a fiatalok 64,5, utóbbitól 51,0%-uk

Nyári fesztiválok ismertsége a 15–25 éves fiatalok körében (%)

N=5795

Forrás: NRC Piackutató, Fesztivál Kutatás 2008

hallott. Érdekes ismét kitérni a nemek közötti eltérésekre. A nők művészetek és kultúra iránti nagyobb fogékonyságát jelezheti, hogy a férfiaknál magasabb arányban ismerik a művelődéssel egybekötött rendezvényeket; míg a férfiak 45,0, addig a nők 57,9%-a hallott már a kapocszi eseményről, a Debreceni Virágkarnevál esetében ez az aránypár 57,8% és 72,2%.

Talán kevésbé meglepő, hogy a főiskolásoknak és egyetemistáknak szóló rendezvények ismertségét nagyban meghatározza a fiatalok iskolai végzettsége. Az EFOTT-ról elmondhatjuk, hogy a szervezők elérték a kívánt célközönséget: míg az érettségivel nem rendelkezők kevesebb mint egyharmada, addig a gimnáziumot vagy szakközépiskolát végzetek 64,9, a diplomások pedig 83,3%-a hallott a rendezvényről.

1.2. FESZTIVÁLLÁTOGATÁSI ÉRVEK ÉS SZOKÁSOK

A fesztiválózó fiatalok 83,6%-a magáért a bulizásért megy el egy-egy ilyen eseményre, de az érvek között előkelő helyen szerepelnek az aktuális fellépők is (54,2%). Megmutatkozik tehát az, amit a szakemberek is előre jeleznek, hogy a fiatalok egyre inkább tudatosan, a fellépők kiletét is mérlegelve döntenek az adott rendezvényen való részvételről. Fontos tehát, hogy a szervezők kiemelten kezeljék ezt a kérdést (2. ábra).

Az emberekkel való ismerkedés a 15–25 évesek 35,1%-a számára vonzó fesztivállátogatási ok. A korosztályon

belül e kérdés tekintetében szignifikáns különbség van a fiatalabbak (15–17 évesek) és a valamivel idősebbek (18–25 évesek) között; előbbieket 39,9, utóbbiak 33,0%-a tartja fontosnak a közösségi rendezvényeken az ismerkedést. Ez vélhetően azzal is magyarázható, hogy az idősebbek legtöbbször már egy kialakult, jól ismert baráti társasággal mennek el az eseményekre (akár olyanokkal, akiket korábbi rendezvények alkalmával ismertek meg). A fiatalabbak számára pedig egy-egy ilyen rendezvény jó alkalom lehet a kapcsolatépítésre, új ismerősök szerzésére.

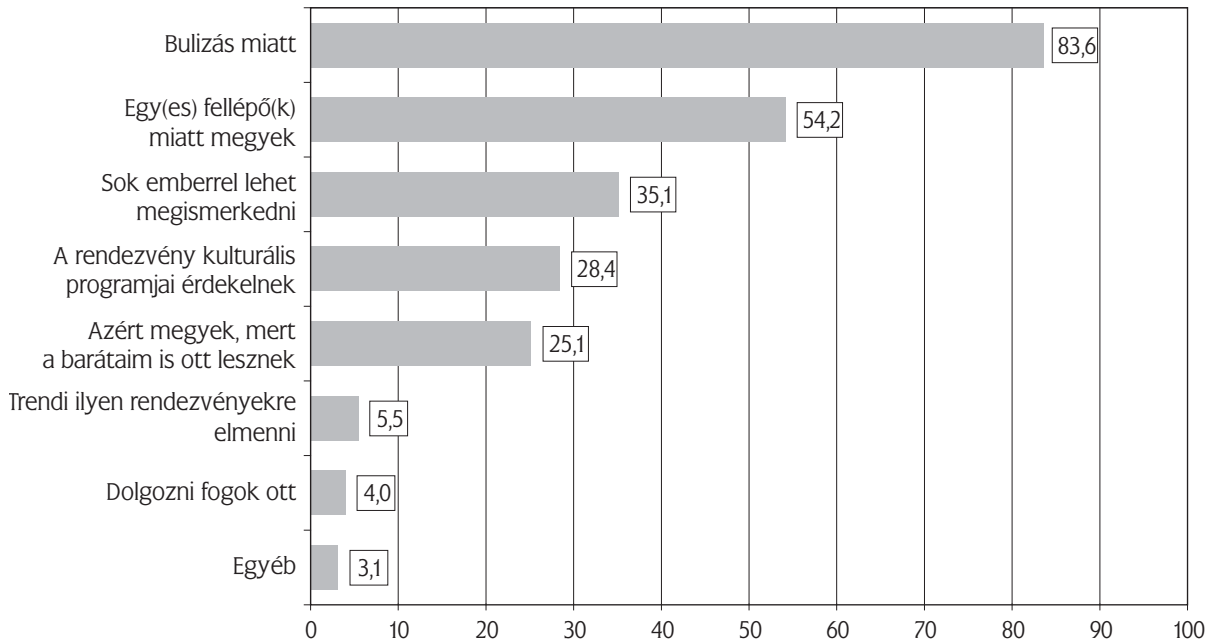
Az iskolai végzettség szintjének emelkedésével a kultúra iránti érdeklődés is nő; míg az érettségivel nem rendelkezők 24,2%-a mondja, hogy a fesztiválok látogatásakor a rendezvény kulturális programjai is érdeklik, addig ez az érték az érettségizettek, valamint a főiskolát, egyetemet végzetek körében 35,7%.

Legtöbbször haverokkal (45,3%) vagy barátal/barátnővel (36,7%) látogatnak el a fesztiválokra. Azonban míg a 15–17 évesek 50,1%-a leginkább barátaival megy a rendezvényre, és csak 26,6%-uk a párjával, addig a 18–25 évesek 41,0%-a partnerével megy „bulizni”. Ez a jelenség az eltérő életszakaszból adódhat, az utóbbi korosztály nagyobb hányada rendelkezik tartós, stabil párkapcsolattal.

A fiatalok többsége már időben biztosítja részvételét a belépős eseményekre: a 15–25 évesek 57,0%-a válaszolta azt, hogy az esetek döntő többségében elővételben veszi meg a jegyeket. 34,2% azok aránya, akik a helyszíni jegypénztárban vásárolnak belépőt, és csupán

A fesztivállátogatás érvei a fesztiválokat látogató 15–25 évesek körében (%)

N=5006

Forrás: NRC Piackutató, Fesztivál Kutatás 2008

1,4%-uk bízza a rendezvényeken nyereszkedő jegyüzérekre a bejutást.

1.3. A FESZTIVÁLLÁTOGATÁS ELLENÉRVEI

A fesztiválokat nem látogatók legalább olyan változatos érveket tudnak felhozni az otthonmaradás mellett, mint a „fesztiváljárók” a kimozdulás indokaként. Az elzárkózó fiatalokat főleg az érdeklődés hiánya (35,0%) és a belépőjegyek magas ára (33,3%) tartja távol a fesztiválhelyszínektől. A főbb érvek között szerepel továbbá a „bulizós” társaság hiánya (29,8%) és a „tömegiszony” (29,3%) is. A higiéniai feltételekről a közösségi rendezvények kapcsán többször szó esik, a szervezők esetenként a médiában is beszámolnak a megfelelő körülmények kialakításáért tett erőfeszítéseikről. Ennek ellenére a fesztiválokat nem látogatók 21,2%-át még mindig visszariasztja a higiéniai feltételek nem megfelelőnek vélt színvonala. Az is előfordulhat, hogy az ő esetükben csupán előítélet-ről van szó, hiszen nem vettek még részt közösségi nyári rendezvényen, és nem is tervezik azt; hallomásból, vagy saját elképzelésük alapján ítélik meg az ottani feltételeket. A rossz hírek gyors terjedése a biztonság megítélését is befolyásolhatja. Erre utal, hogy a fesztivállátogatástól elzárkózó fiatalok 16,3%-a gondolja veszélyesnek ezeket az eseményeket. Amennyiben valamely rendezvény szervezői az „otthonmaradókat” szeretnék aktivizálni, komoly erőfeszítéseket kell tenniük, hogy eloszlassák negatív sztereotípiáikat, meggyőződéseiket.

2. Következtetések

A 15–25 évesek fesztivállátogatási szokásairól, az NRC által készített felmérés szerint a fiatalok alapvetően nyitottak a nyári közösségi rendezvényekre, erre utal, hogy tíz fiatal közül nyolc részt vett már valamilyen fesztiválon, karneválon, vagy tervezi ezt a közeljövőben. A Sziget Fesztivál a legismertebb hazai fesztivál a fiatalok körében, a képzeletbeli dobogón ezt a soproni VOLT Fesztivál és a Budapest Parádé hírnevét öröklő Budapest Parádé Bónusz követi. A fesztiválok ismertsége és látogatási szokásai tekintetében a 15–25 éveseknél különbségek vannak az egyes demográfiai csoportok között. A kulturális rendezvények a nők körében ismertebbek, az emberekkel való ismerkedés, mint fesztivállátogatási ok, inkább jellemző a fiatalabbakra (15–17 évesek), mint a 18–25 éves korosztályra. A közösségi nyári rendezvényeket látogatók vagy látogatni tervezők fele tudatosan informálódik arról, hogy kik lépnek fel az adott eseményen, negyedüket pedig érdeklik a kulturális programok is.

Hogy mivel érvelnek az „otthonlők”? Az érdeklődés hiánya mellett második legfontosabb tényezőként a belépőjegyek ára szerepel, amit a fiatalabb korosztály gyakran még szülői segítséggel sem tud megfizetni. Egyes emberekben még az a kép él a fesztiválokról, hogy elégtelenek a higiéniai körülmények és nem megfelelő a biztonság. Amennyiben a szervezők mozgósítani akarják a fiatalok e csoportját, el kell oszlatni negatív vélekedéseiket.